

Dz.01.0021.1.12.2023

UCHWAŁA NR LXXI/633/2023
RADY DZIELNICY I STARE MIASTO
z dnia 16 listopada 2023 r.

w sprawie lokalizacji Pomnika Orłąt Lwowskich

Na podstawie § 3 pkt. 3 lit. k Uchwały Nr XCIX/1495/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie: organizacji i zakresu działania Dzielnicy I Stare Miasto w Krakowie (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 6695) Rada Dzielnicy I Stare Miasto uchwala co następuje:

§ 1. Wnosi się do Prezydenta o odstąpienie od lokalizacji Pomnika Orłąt Lwowskich w Parku im. Wisławy Szymborskiej i przeprowadzenie konsultacji społecznych w sprawie miejsca dedykowanego upamiętnieniu bohaterskich obrońców polskiego Lwowa.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie:

Prace nad realizacją projektu Parku rozpoczęto w grudniu 2021 roku od badań archeologicznych koniecznych ze względu na bogatą historyczną przeszłość tego terenu będącego m.in. w XIX wieku placem apelowym wchodzącym w skład kompleksu koszar piechoty im. Franciszka Józefa znajdujących się przy ulicy Rajskiej 1-3. Park zaprojektowany został jako przenikające się cztery wnętrza ogrodowe ściśle nawiązujące do przeszłości tego miejsca i jego otoczenia. Wschodnia część parku to sad owocowy, który upamiętnia dawne i rozległe sady Karmelitów na obszarze Piasku, zachodnia część ma formę niewielkiego lasu nawiązującego do lasów krakowskiego Zwierzyńca, krzewy i rośliny w urządzonych ogrodach: Czerwonym, Żółtym, Zielonym i Niebieskim nawiązują z kolei do ogrodów śródblokowych Starego Miasta, a jego środkowa część stanowiąca otwartą łąkę jest zamierzonym upamiętnieniem placu apelowego dawnych koszar. W tej właśnie formie spełnia ona także swoją funkcję edukacyjno-rekreacyjną.

Z powyższego wynika, że każdy element parku został przemyślany i ma swoje odniesienia do historii tego terenu. Bogactwo kontekstów bezpośrednio powiązanych z pobliskim Domem Literatów przy Krupniczej, a także z funkcją Biblioteki Wojewódzkiej nadaje temu miejscu literacki kontekst nie tylko poprzez imię Patronki, ale również obiekty małej architektury, cytaty rozrzucone w Parku oraz monumentalny mural z tekstem jednego z najpopularniejszych wierszy Poetki. Tak rozumiany kontekst jest doskonałym uzupełnieniem tkanki miejskiej w obszarze strefy buforowej dla obszaru znajdującego się na Światowej Liście Dziedzictwa UNESCO naszego miasta.

Należy podkreślić, że od momentu ogłoszenia nazwy Parku został on potraktowany przez mieszkańców, inicjatorów projektu, a także media jako żywy pomnik na cześć jednej z najwybitniejszych krakowianek. Ma on zatem status zielonego pomnika. Jest to tym bardziej uzasadnione, że wobec niemożności nabycia przez miasto historycznego domu Literatów przy ulicy Krupniczej 22, adres i funkcje Parku nawiązują do miejsca, w którym mieszkała Poetka i które owiane jest legendą literackiego Krakowa.

Próba tworzenia pomników na terenie już istniejącego pomnika dowodzi niezrozumienia dla funkcji, jaką jest upamiętnianie. Doprowadza także do zacierania znaczeń, ponieważ każde nowe upamiętnienie unieważnia to pierwotne.

Ponadto wyłoniony w konkursie projekt stanowi określoną bryłę architektoniczną. Raport z konsultacji społecznych przeprowadzonych w 2021 roku wskazuje, że mieszkańcy zdecydowanie sprzeciwili się stawianiu jakiegokolwiek pomnika lub rzeźby w tym parku uznając, że sam park jest formą "zielonego" pomnika dla Wisławy Szymborskiej.

Nie zmienia to faktu, że samo upamiętnienie bohaterskiej młodzieży polskiego Lwowa z lat 1918-1920 jest ważne. Dlatego zwycięski projekt pomnika powinien zostać zrealizowany poprzez wskazanie w konsultacjach społecznych innego miejsca, dedykowanego Orłtom Lwowskim i właściwego dla poświęconego im pomnika.

Przewodniczący Rady i Zarządu
Dzielnicy I Stare Miasto

Tomasz Daros